

ELŐSZÓ

A hagyományos írásmód a hangjelölés területén egyrészt a családnevek régies írásmódjának a megtartásában, másrészt pedig – néhány egyéb szó megőrzött írásképe mellett – a mai köznyelvi hangrendszerünkől már hiányzó *ly* hang *ly* [ellipszilon] betűvel történő rögzítésében érvényesül. A korábban ejtett *ly* hang – a jésített *l*-féle hang – ma már csak a palóc és a moldvai magyar nyelvjárásban fordul elő, a köznyelvi hangrendszeréből kiveszett, írásrendszerünk azonban megőrizte az *ly* betűt. Jó néhány szóban hagyományosan *ly* a *j* hang jele, vagyis ugyanannak a hangnak a jelölésére két különböző betűt használunk. Időről időre fel-felújul a vita az *ly* eltörléséről. Helyesírásunknak ez az egyszerűsítése elsősorban gyakorlati okok miatt nehézségekbe ütközik. Óriási munkát és anyagi terhet jelentene az *ly* eltörlése a sajtótermékek, a könyvek (iskolai tankönyvek) újrainyomatásában. Az *ly* betűnek írásrendszerünkben több évszázados hagyománya van, s a megszokás jelentős megtartó erő.

Az *ly*-nal írandó szavak eredete sokféle, ezért pontos szabály nincs az *ly* írására, csak néhány támpont adható. Munkafüzetünkben bizonyos fogódzók köré csoportosítottuk a *j* hang jelölésének szabályszerűségeit.

Ez a kiadvány a korábban és a későbbben születettek számára egyaránt tartalmaz gyakorlatokat. Könnyebb és nehezebb feladatok között lehet válogatni. A több mint 120 feladatot tartalmazó munkafüzet változatos formában segíti a *j* hang helyes jelölésének elsajátítását. Az egyszerű szó- és mondatkiegészítési, hibakeresési és -javítási feladatokon túl csoportosítási, mondat- és szövegalkotási gyakorlatok, nyelvi fejtörők, keresztretjvények, szókereső és szóalkotási feladatok, közmondások, szólások, szóláshasonlatok kiegészítése és megfejtése mind a fenti célt szolgálják.

Ez a munkafüzet nemcsak a *j* hang jelölésének a gyakorlásához, a helyesírási készség fejlesztéséhez, hanem az anyanyelvi nevelés más területein való jártasságok magasabb szintre emeléséhez, valamint a nyelvi és kulturális ismeretek bővítéséhez is hozzájárul: fejleszti a tanulók anyanyelvi kreativitását, szótárhasználatot igénylő feladataival pedig bővíti a szókincsüket. Munkafüzetünk minden korosztálynak lehetővé teszi az önálló ismeretszerzést és anyanyelvi kompetenciájuk fejlesztését.

Köszönetemet fejezem ki lektoromnak, A. Jászó Annának a munkafüzet elkészítéséhez nyújtott szakmai tanácsaiért.

Veresegyház, 2021. március 1.

A szerző